

[Landbrugsministeren.]
bejdsløsheden, selv om det er gaaet op og ned, dog i det hele har været saa ulykkelig stor, som Tilfældet er.

Imidlertid, i dette Øjeblik at ville tale om Ekspropriation af Jord til Udstykning, maa jeg anse for en højst unyttig Tale. Forholdet er jo det, at der udbydes Jord hele Landet over til faldende Priser. Det er længe siden, vi har haft saa lave Jordpriser som i dette Øjeblik; der er Jord nok at faa til Købs, og Staten selv er fyldt til Halsen med Jord til Udstykning og kan overhovedet ikke faa den Jord, den i Forvejen har, udstykket, men maa holde den tilbage, fordi der er ikke kvalificerede Ansøgere nok til den. Hvorfor i Alverden skal vi saa indføre Lovbestemmelser om Tvangserhvervelse, Ekspropriation af Jord?

Men selv om dette ikke var Tilfældet, selv om der var Knaphed paa Jord, vil jeg dog pege paa, at denne Bestemmelse om en almindelig Ret til Ekspropriation fra ethvert Landbrug i Landet rummer den allerstørste Fare. Forslaget her gaar jo ud paa, at fra alle Landbrugsejendomme, der har mere end 50 ha Ager og Eng, skal Staten gennem sine Udstykningsmyndigheder kunne tage Jord, naar den mener, at Udstykningen kræver det. Nu kan det jo godt være, at man ved Fastsættelsen af denne Grænse af 50 ha har haft for Øje, at det store Flertal af Landmænd her i Landet har mindre end 50 ha, det er kun et Mindretal, der ejer over 50 ha eller 90 Tdr. Land; men jeg tror ikke, de Herrer skal lægge megen Vægt paa det, for enhver kan jo sige sig selv, at hvis det kan være berettiget at tage fra Ejendomme paa over 50 ha, kan det ogsaa være berettiget at gaa ned til 25, ja, ned til 10 ha, og saa dumme er danske Landmænd ikke, at de ikke skulde kunne se, at hvis man overhovedet indrømmer Rigtigheden af dette Princip, maa der være fri Bane over det hele.

Forslaget gaar ud paa, at der skal kunne tages 10 pCt. af Jorden fra de Ejendomme, der har mellem 50 og 75 ha, og fra større Ejendomme maa der ikke tages over 25 pCt., — altsaa 1/4 kan der tages af Arealet, naar man finder, at Udstykningen kræver det — dog kan man fra Ejendomme, der er paa over 100 ha, tage ligesaa meget, det skal være, naar de blot ikke kommer ned under 100 ha. Hvis den danske Rigsdag vedtager

et Forslag som dette, vil det betyde, at der ikke tages noget som helst Hensyn til en Landbrugsejendoms Markinddeling, til dens Sædskifte, til dens Opførelse af Bygninger, til dens Inventar, baade dødt og levende; alt, hvad der er bygget op af Kultur med en Samhørighed, der gaar gennem hele Bedriften, bygget op gennem mange Aar, maaske gennem en Mands Levetid, ja, maaske gennem flere Slægtled, alt det skal skal kunne væltes over Ende, naar en af Statens Udstykningsmyndigheder finder: Nu griber vi ind, nu tager vi en Mark, eller nu tager vi to.

Ja, jeg maa sige, at hvis virkelig noget saadant blev vedtaget som det her foreslaede, vilde det simpelt hen betyde, at man i Virkeligheden ophævede Sikkerheden for, at Ejendomsretten til Jorden bevares. Et andet af de foreliggende Forslag gaar ud paa, at man vil ændre Selvejet, den Form for Jordens Brug, hvorunder det danske Landbrug har udviklet sig, til offentligt Fæste, Statsfæste eller Statsarvefæste, men Forslaget her gaar ud paa simpelt hen at ophæve Ejendomsretten. Jeg skal helt se bort fra, at de Regler, der er givet i Forslagets § 8 om Erstatningen for den eksproprierede Jord, formentlig ganske strider mod Grundlovens Paragraf om Ejendomsretten, men jeg fæster min Opmærksomhed ved, at hvis man giver en Tilladelse til naar som helst at gribe ind i en Ejendom, der jo er et afrundet Hele, og tage Jord fra den efter de her opstillede Regler, saa betyder det, at man faktisk ophæver Ejendomsretten paa det Omraade, hvor den afgjort og ubetinget danner hele det Grundlag, paa hvilket det danske Landbrug har udviklet sig; nemlig Ejendomsretten til Jorden.

Ja, det er jo et Spørgsmaal, som vi saa ofte har drøftet, det er jo blevet en fiks Idé hos Socialdemokratiet, at der ikke er Velsignelse i anden Jorderhvervelse end den, der sker ved Tvang, det har vi drøftet saa mange Gange, og jeg skal ikke her komme ind paa en vidtløftig Uddybning af dette Spørgsmaal, men jeg vil sige til de Herrer Forslagsstillere, for at der ikke skal være nogen Misforstaaelse, at saa længe jeg har den Ære at være Landbrugsminister, vil et Forslag med et Indhold som det her foreliggende ikke kunne blive ophøjet til Lov. Det er naturligvis en Hindring, som kan